

KULTURMINNER & KULTURMILJØ

Konsekvensutredning for marint vern
av Sognefjorden 2025

Naturmiljø

Kulturminner & kulturmiljø

Friluftsliv & rekreasjon

Fiskeri

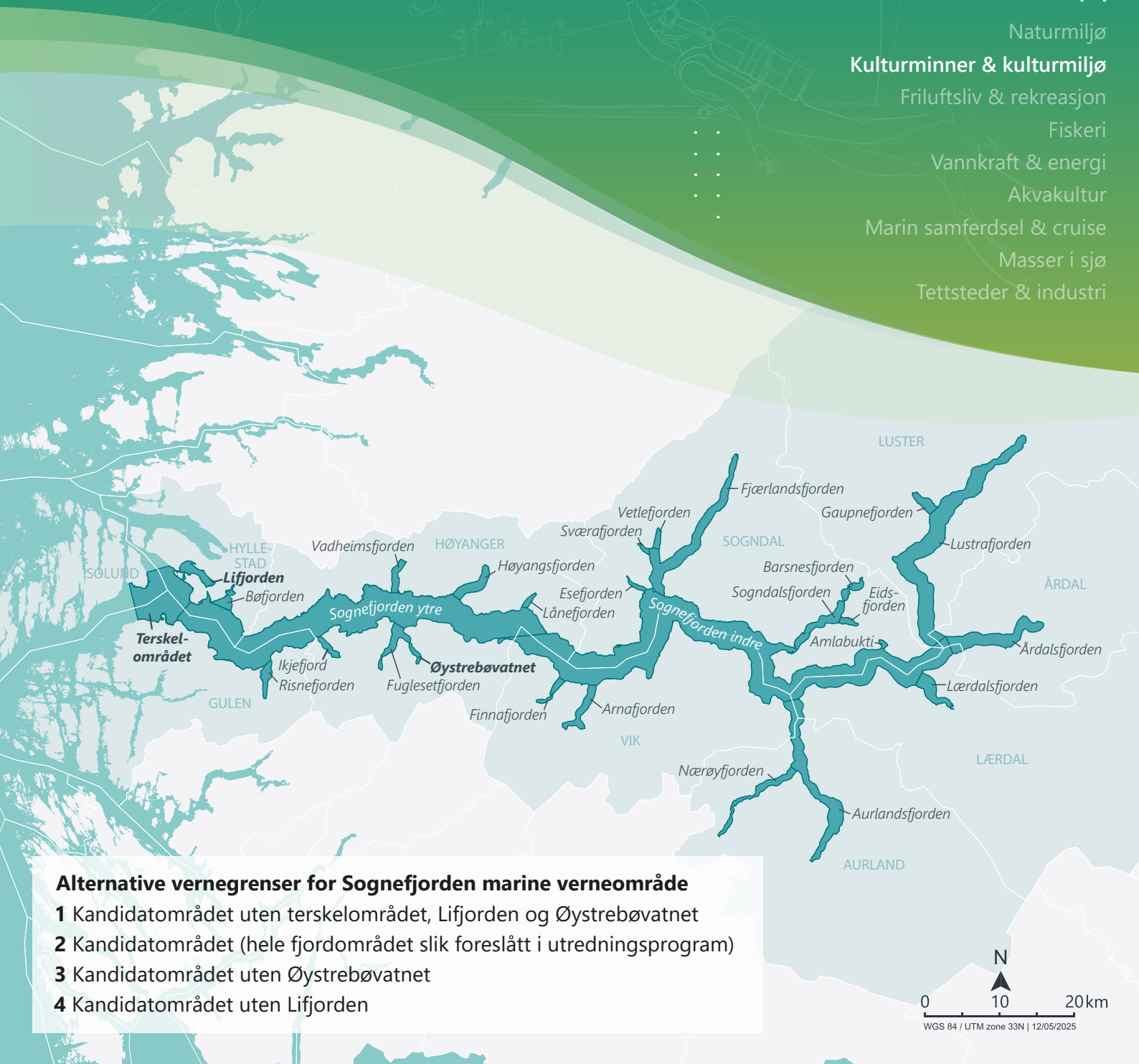
Vannkraft & energi

Akvakultur

Marin samferdsel & cruise

Masser i sjø

Tettsteder & industri

Alternative vernegrenser for Sognefjorden marine verneområde

- 1 Kandidatområdet uten terskelområdet, Lidfjorden og Øystrebøvatnet
- 2 Kandidatområdet (hele fjordområdet slik foreslått i utredningsprogram)
- 3 Kandidatområdet uten Øystrebøvatnet
- 4 Kandidatområdet uten Lidfjorden

KULTURMINNER & KULTURMILJØ

DAGENS TILSTAND

Langs Sognefjorden finnes en rekke kulturminner på land, inkludert vikingtidsminner, bygninger, kirker og gravplasser. Disse er ikke vurdert som beslutningsrelevante i utredningen. Kulturminner under vann er prioritert fordi det er disse som vil bli mest berørt av marint vern med vernegrense 2 meter under sjøkartnull. Det er 31 registrerte kulturminner under vann i kandidatområdet, fordelt på 18 av totalt 27 delområder som kandidatområdet er delt inn i. Det understrekes at kan være ukjente undersjøiske kulturminner i de ni områdene som mangler registreringer. Blant kulturminnene finnes 13 skipsvrak, noen havneområder og kaianlegg som er vektlagt i verddivurdering av delområdene. Delområdene med svært stor verdi har flere funn som er automatisk fredet. Aurlandsfjorden og Nærøyfjorden har verdensarvstatus. I tillegg er det 17 prioriterte marinarkeologiske områder og kulturmiljø som inkluderer sjøområder.

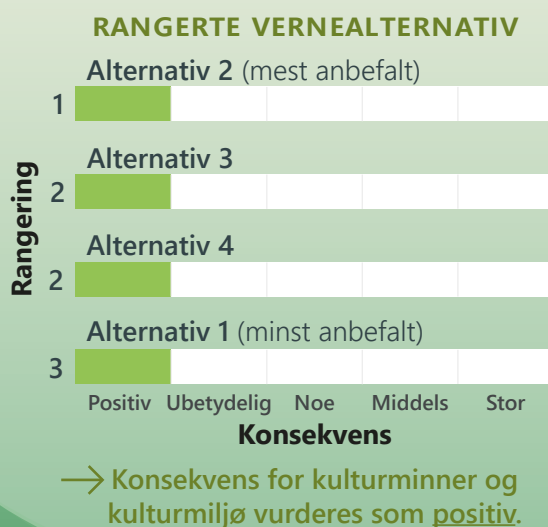
FNs bærekraftsmål knyttet til kulturminner og kulturmiljø

RESTRIKSJONER

Tillatt?	Aktivitet
✓	Dykking.
✓	Bruk av båt, skip, sjøfly, helikopter, drone, ubåt, modellfly og lignende.
✗*	Sette i stand, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.
✗	Oppankring av fartøy over 15 meter utenfor etablerte ankringsområder der det ikke er påvist sårbart naturmangfold.
✗	Bunntråling, sprengning, boring, masse-dumping, masseuttak i sjø, urensset kloakk eller andre konsentrerte utslipp fra skip, Installasjoner for energiutnyttning som kan gi fysiske inngrep og endre strøm- og bunnforhold.

✓ Tillatt ✗* Ikke tillatt, dispensasjonsmulighet ✗ Ikke tillatt

KONSEKVENSER FOR FRILUFTSLIV OG REKREASJON

- Forbud mot aktiviteter som **bunntråling, dumping, uttak av skjellsand og utslipp av urensset kloakk** eller andre former for konsentrert utslipp fra cruiseskip vil gi økt beskyttelse for registrerte og eventuelle uoppdagede undersjøiske kulturminner og prioriterte marinarkeologiske områder.
- Dersom det innføres restriksjoner for **oppankring av skip >15 m** utenfor etablerte ankringsområder vil også dette gi økt beskyttelse.
- Ettersom **istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner** vil tillates etter dispensasjon vurderes samlet tilstand for kulturminner og kulturmiljø som forbedret sammenliknet med ikke-vern.
- MVO vil bidra til måloppnåelse for **nasjonalt miljømål 2.3** "Ta vare på et mangfold av kulturmiljø som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk" og FN's **bærekraftsmål 11.4** "Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv".
 - **Alternativ 2 rangeres høyest** fordi det har størst areal og er mest positiv konsekvens for kulturminner og kulturmiljø, alternativ 3 og 4 rangeres likt fordi det ikke er registrerte kulturminner i Lifjorden eller Øystrebøvatnet, mens alternativ 1 rangeres lavest fordi det dekker minst areal.

ANBEFALINGER

Verneregler som foreslått i utredningsprogram, inkludert dispensasjonsregler.